

חייב לאקיוטק? חשוב שתדע | עו"ד שימי קדוש

לאחרונה, עשרות אלפי אזרחים, רובם קטינים במועד החיוב הנטען, מקבלים מכתבי התראה מאימים ממשרדי עורכי דין שונים המייצגים את חברת אקיוטק, וזאת בגין חוב לכאורה שנצבר כתוצאה משימוש בשירותי תוכן באמצעות הטלפון הסלולארי לפני מספר שנים.

במכתב עמדה של משרד המשפטים אותו ניסחה עו"ד הילה דוידוביץ-בלומנטל, עולה כי חלק ניכר מטענות חברת אקיוטק אינו עולה בקנה אחד עם החקיקה וההנחיות הרלוונטיות.

חלק מהאמור במאמר זה הינו ציטוט ממכתבה של עו"ד הילה דוידוביץ-בלומנטל, ומוגש כשירות לציבור.

"ככל שקיים חוב לצרכן בגין שירות של ספק תוכן והוא לא שילם בעבורו, הרי שהוא חייב לא לספק התוכן שכבר נפרע בידי חברת הסלולר, אלא לחברת הסלולר בעצמה. לפיכך, טענה של ספק תוכן שטוען כי צרכנים חבים לו סך אגב שירותי תוכן בסלולר, אינה אפשרית. בפעולתה זו חברת הסלולר משמשת למעשה כחברת אשראי כלפי הלקוח. היא מתחייבת להעביר בעצמה לספק השירות את התשלום בשם הלקוח וגובה את הכסף עבור כלל השירותים שצרך הלקוח מחשבוננו. בהתאם להרשאתו, בלי קשר אם שילם לה או לא..."

1. לא ניתן לפעול לפי הנחיות שלא קיימות

איקיוטק טוענת כי בעת ההתקשרות עם הצרכנים, החברה פעלה לפי הנחיית משרד התקשורת, הדורשת אימות ודאי של מבקש השירות. לפי משרד התקשורת, הנחיה כזאת יצאה בנובמבר 2011. "קדם להנחיה, עד לשנת 2011, יכלה גם ספקית תוכן לשלוח את הסמסאות ולאמת אותן, דבר שאפשר רישום לשירות בידי הלקוח, מבלי שהוא ידע על כך בכלל", מסרו במשרד המשפטים. "לפיכך, הצגת מצג לפיו החברה פעלה קדם ל-2011 לפי הנחיית משרד התקשורת לענין זיהוי ואימות כפול של הלקוח היא מטעה, כי לא ניתן לפעול לפי הנחיות שלא היו קיימות".

2. החתימה דיגיטלית לא חתומה

טענה נוספת המופיעה במכתבי חברת אקיוטק לחייבים היא שהחברה מחזיקה בחתימה דיגיטלית של החייב שאושרה על ידי חברות הסלולר, משרד התקשורת ובית-המשפט ושהיא חתימה מחייבת וכשרה. במשרד המשפטים מדגישים: "לדף המידע לחייב מצורף מסמך שנטען שהוא מהווה 'אישור חתימה דיגיטלית למנוי' ונחזה לכאורה כהצגת חתימה של הלקוח, ואולם באישור לא מוצגת כל חתימה של הלקוח והוא חתום לכל היותר במה שמתיימר להיות חתימה אלקטרונית מאומתת של החברה עצמה".

על פי רוב, לא מוצגת כל חתימה או הוכחה אחרת במכתב של איקיוטק ל"חייביה" שהם אלו שחתמו על הסכם מול החברה והסכימו לקבל את תנאי העסקה. עו"ד הילה דוידוביץ-בלומנטל מוסיפה: "גם הקלדת סיסמא כשלעצמה, אינה יכולה להוות חתימה או חתימה דיגיטלית, ועל החברה להוכיח כי לצרכן ניתנה הזדמנות לקרוא את תנאי ההסכם וכי הסכמתו לכריתת ההסכם ניתנה במפורש ומדעת".

3. בניגוד לנטען בחלק מהמכתבים, אין בכלל חוק מסחר אלקטרוני

בדף המידע של איקיוטק מצויין "חוק מסחר אלקטרוני".

חשוב להבהיר כי אין כלל חוק מסחר אלקטרוני, לכל היותר יש הצעת חוק שטרם עברה ומן הסתם אין לה כל אחיזה משפטית ולא ניתן להתבסס עליה כפי שאולי חברת אקיוטק מנסה לעשות.

4. ככל הנראה, איקיוטק לא יכולה לפנות ישירות להוצאה לפועל

החברה מציינת במכתביה, כי ברשותה כל האסמכתאות הנדרשות לפי דין כדי לפתוח תיק בהוצל"פ נגד חייבים. לכאורה, אפשר לפתוח לחייבים תיקי תובענות בהוצאה לפועל על בסיס חוב, אלא אם קיימת ראייה בכתב. "לאור זאת, לא ניתן לפתוח תיק בהוצל"פ על בסיס צילום מסך של פרטי הרישום לשירות שאינו מהווה ראייה בכתב" כותבים במשרד המשפטים. "לגבי צרכנים שנרשמו דרך אינטרנט לשירות מבלי שחתמו בנוסף על הסכם, לא מתקיימת דרישת הכתב ולפיכך היום לא ניתן לפתוח נגדם תיקים בהוצל"פ מבלי לפנות בתביעה קודם לבית-המשפט".

5. אין בכלל הנחיות של משרד התקשורת לעניין עמודי הרשמה

בדף המידע מוצג כי החברה ואופן פעילותה, בהקשרים שונים, מפוקח או מאושר על-ידי משרד התקשורת. כך למשל, מוצג לצרכנים כי עמודי ההרשמה עומדים בהנחיות משרד התקשורת. כפי שנמסר למשרד המשפטים ממשרד התקשורת, "הם מעולם לא קבעו הנחיות לגבי האופן שבו צריכים להיות מוצגים עמודי ההרשמה של ספקיות תוכן. משרד התקשורת אינו מפקח כלל על פעילותן של ספקיות תוכן, אלא על חברות הסלולר".

6. קטינים: איקיוטק מסתמכת על פסיקות של ערכאות נמוכות

בנוגע לעובדה כי חלק ממקבלי המכתב היו קטינים בעת מועד החיוב, מתייחסת עו"ד הילה דוידוביץ-בלומנטל: "החברה טוענת כי ההתקשרויות שלה עם קטינים, בכל גיל, תקפות כי מדובר ב'דרכם של קטינים לעשותה', כנדרש בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות. אמיתית טענה זו מצריכה בדיקה משפטית. בהקשר זה מתבססת החברה על פסקי-דין מערכאות נמוכות ולמיטב ידיעתנו קיימים פסקי-דין שפסקו אחרת",

6. טעון בדיקה: האם החברה פעלה לפי חוק הגנת הפרטיות

"עוד טוענת החברה, כי היא פועלת בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות. יש לבדוק האם הצרכן נתן הסכמתו באופן הנדרש בחוק לשימוש שעושה החברה במידע אודותיו, לרבות התכנים שלכאורה צרך והאם החברה אגרה את המידע בהתאם להוראות הדין".

(מכתבה של עו"ד הילה דוידוביץ בלומנטל פורסם ב YNET ע"י מירב קריסטל ב-6.2.2014)

סיכום

לא כדאי למהר ולשלם את התשלום הנטען על ידי עורכי הדין המייצגים את חברת אקיוטק. יש להפנות אליהם כתשובה מכתב המתייחס לכל אותן נקודות העולות מרשימה זו וכן, לדרוש מהם ראיות קונקרטיות לקיומו של החוב והפעולות שנעשו בגינו.